آسیب‌شناسی مطالعات نهج‌البلاغه
در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام دکتر احمد فعال

# برخی از اصطلاحات نهج‌البلاغه سوءاستفاده سیاسی می‌برند

■ معصومه طاهری

**بیراه نیست اگر بگوییم ماه پرفیض رجب، ماه علی‌شناسی است؛ در این راستا بزرگ‌ترین سؤال جدی که باید از خودمان بپرسیم آن است که برای امام علی(ع) و میراث ارزشمند آن امام همام یعنی نهج‌البلاغه چه کرده‌ایم؛ کتابی که جرج جرداق مسیحی ۲۰۰ بار آن را خواند و سیراب نشد به همین بهانه با حجت‌الاسلام احمد فعال دارای دکتری نهج‌البلاغه‌شناسی گفت‌وگو کردیم.**

**آیا سیر مطالعاتی مشخصی از طرف بنیادها و سازمان‌ها درباره نهج‌البلاغه وجود دارد؟**

مباحث دانشگاهی به فرض دانشگاه قرآن و حدیث قم، که نوعاً تحقیقاتشان در زمینه نهج‌البلاغه قدیمی است و شیوه‌هایی را برای فهم دقیق نهج‌البلاغه ایجاد کردند که متأثر از شیوه سید رضی است، طبیعاً اگر ما آن شیوه‌ها را ندانیم دچار فهم غلط از نهج‌البلاغه می‌شویم. یکی از نکاتی که در طول انقلاب حتی قبل از آن هم در این باره با آن مواجهیم، برداشت‌های مارکسیستی از نهج‌البلاغه بوده، لذا یکی از دغدغه‌های فکری‌ام همین نکته است که روشی را برای فهم دقیق نهج‌البلاغه ایجاد کنیم که برگرفته از سال‌ها پژوهش و تحقیق استادان بزرگ نهج‌البلاغه در کشور است.

**پس بیشتر کارها سلیقه‌ای است تا اصولی؟**

بله دقیقاً؛ ما یکسری آسیب‌شناسی در دوره‌های نهج‌البلاغه داریم که در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری مطرح می‌شود؛ یکی دانشگاه پیام نور تهران و یکی دانشگاه قرآن و حدیث قم این مباحث را بررسی کردند و آسیب‌هایی را بررسی می‌کنند که نشان می‌دهد خیلی از برداشت‌ها سلیقه‌ای است که متأسفانه ممکن است در آینده مشکلاتی را ایجاد کند.

**چقدر به این نکات دقت می‌شود؟**

کم؛ مثلاً در نهج‌البلاغه بعضاً واژه‌های ترجمه شده وجود دارد که ممکن است به چند معنی ترجمه شود یعنی استعمالی باشد یا اصل مفهوم در حالی که اگر ما همین واژه را با فنون تأویل‌شناسی بررسی کنیم مفهوم را بیشتر از اینها می‌بینیم. مثلاً خطبه دوم امام علی(ع) آنجایی که امام فرمودند من را رها کنید و به دیگری بپردازید هرکسی را آوردید من از شما مطیع‌تر هستم، بدون توجه به اینکه امام در جاهایی دیگر شرایط دیگری را برای انعقاد حکومت دینی مطرح می‌کنند مجموع چینش اینها در کنار هم نشان می‌دهد منصب امامت بخش مهمی از بحث تشکیل حکومت است؛ یعنی مباحث سیاسی و حاکمیت که اگر در زمان امام علی(ع) آن شرایط فراهم نمی‌شد طبیعتاً مردم آن زمان چون شرایط را فراهم نکرده بودند چوب می‌خوردند کما اینکه در زمان سایر ائمه چون مردم شرایط را ایجاد نکردند و همراهی نداشتند باعث شدند بخشی از دین اجرا نشود و در خدمت دیگری باشد و این آسیب ساده‌نگری به نهج‌البلاغه است. آسیب دیگر بسندگی است؛ یعنی فکر کنیم همه معارف دین در نهج‌البلاغه است یا اینکه به طور کامل یک مبحث را بیان کرده است.

**مگر اینطور نیست؟**

نه؛ نهج‌البلاغه انتخاب سخنان امام علی(ع) است گرچه قسمت‌های زیادی از اندیشه‌ها و بیانات امام را سید رضی آورده، ولی مرحوم سید رضی گزیده کار بوده مثلاً نامه ۵۳ به مالک اشتر، در متون دیگر مانند اصول کافی آمده که در نهج‌البلاغه یک چهارم آن است چون مرحوم سید رضی بخش‌هایی را که مهم بوده آورده است. خودش در مقدمه هم گفته من دنبال انتخاب متن بلاغی بودم نه جمله‌آوری کامل. در دو سه جا مرحوم سید رضی علاوه بر حذف بخش‌هایی از نهج‌البلاغه، دو قسمت از خطبه را هم کنار هم قرار داده است. ارجاع می‌دهم به مقاله دکتر مهدی مردانی درباره خطبه ۹۲ نهج‌البلاغه که روی آن کار تحقیقی کرده و به این نتیجه رسیده که این خطبه در واقع دو خطبه است خطاب به دو دسته؛ قسمتی برای عده‌ای است و قسمت دیگر فردا برای عده دیگری سخنرانی شده بوده، لذا برای فهم کامل یک مطلب به عنوان اندیشه امام علی(ع) و نظریه اسلام باید قرآن و متون دیگری را هم بخوانیم چه بسا امام در این قسمت استثنایی داشتند.

**کسی تا به حال این کار را انجام داده تا تمام نهج‌البلاغه در اختیار افراد قرار بگیرد و این مشکلات نباشد؟**

سید صادق موسوی یک بار تمام نهج‌البلاغه را نوشته اما آن هم نیاز به مبانی فهم دارد، زیرا کار خوبی است منتها تمام یک خطبه را آورده که در یک فضای خاص بوده، درصورتی که چه بسا تمام مخاطبان افراد خاص باشند یا بعضی کلمات در زمان امام معنایی خاص داشته که حالا اینطور نیست؛ مثلاً در فضای مجازی بحثی را دنبال می‌کنند که عده‌ای دنبال اسب امیرالمؤمنین دویدند؛ یعنی دهاقین و امام فرمودند این کار جاهلانه است انجام ندهید و در همین راستا برخی از آن سوءاستفاده سیاسی می‌برند؛ درحالی که کلمه دهقان در ادبیات عرب آن زمان به زمین‌دار اطلاق می‌شده است نه کشاورز؛ یعنی بزرگان زمین‌دار در زمان جاهلیت رسم داشتند به دنبال حاکم می‌دویدند تا او را نزد مردم تحقیر کنند. امام با این رسم جاهلانه مخالفت داشتند وگرنه استقبال را امام علی(ع) اخلاق جاهلی نمی‌دانستند.

**یکی از مسائل مشهور خطبه بدون نقطه در نهج‌البلاغه است آیا صحت دارد؟**

خطبه بدون نقطه و بدون الف در نهج‌البلاغه نیست در جاهای دیگری نقل شده است.

**چرا امام دنبال این شیوه‌ها بودند؟**

امام قصد هدایت دارد و هر سخن ایشان برای همین است حالا اگر مطالب ادبی به هر شکل از امام نقل شده طبیعت سخنرانی امام بوده است، زیرا افضل‌الناس است. دوره‌ای بوده که برخی خود را فصیح معرفی می‌کردند حتی در مطالبی آمده وقتی امام سخنرانی می‌کردند، معاویه بعضی از مطالب ایشان را در سخنرانی‌های خود می‌گنجانده تا به نام خودش ثبت کند. شاید به همین دلیل امام علی(ع) اینطور سخنرانی می‌کردند تا بقیه از تقلید عاجز شوند تا بقیه بدانند این نوعی اعجاز در وجود امام است. ایشان هر دو قشر خواص و عوام را مورد مخاطب قرار می‌دادند به خصوص اینکه برخی سخنان فقط برای خواص بوده برای همین فهم این کتاب مهم آدابی دارد.

**امام از لغات خاصی استفاده می‌کردند؛ آیا افرادی بودند که این مطالب را حفظ کنند یا تندنویس بودند؟**

ما گزارشی از قرن چهارم داریم که شخصی می‌گوید از جاهایی می‌گذشتم بعضی افراد با حافظه خیلی قوی بودند که چیزی نزدیک به ۴۰۰ خطبه از امام علی(ع) را از حفظ بودند. امام نویسندگان خوبی داشتند مانند حارث ابر، ابورافه و فرزندانش؛ اتفاقاً امام گاهی سفارش‌هایی هم داشته‌اند که مثلاً اینطور بنویس یا با خط درشت بنویس. در کتاب «توحید صدوق» گزارشی از یک خطبه توحیدی امام داریم که در نهج‌البلاغه نیست. آنجا حارث به ابر می‌گوید خطبه امام را بنویس و شخصی هم همراه تو بنویسد که اگر جایی موفق نشدی او نوشته باشد، اما او لبخندی می‌زند و می‌گوید من همه را نوشتم یعنی او با وجود مشکل چشم زودتر نوشته بود بعد امام نوشته او را چک و تأیید می‌کنند.

**یکی از کارهای استعمارگران سوزاندن کتاب‌های خطی بوده است؛ آیا در سال‌های گذشته کتابی از امام علی(ع) هم کشف شده است؟**

ما هم کتاب‌سوزی داریم هم کتاب دزدی. دکتر عطایی اصفهانی کتابی دارد به نام «اعترافات» و گزارش‌هایی را در جلد دوم درباره دزدی‌های کتب خطی آورده است؛ نقلی از مرحوم مرعشی است که کتابی را به سختی با قیمت چند می‌خرد اما بازداشت و زندانی می‌شود. کتاب‌هایی پیدا شده که هنوز به دست متخصصان نیفتاده تا اعتبارسنجی شوند. در انگلیس کسی گفته نهج‌البلاغه‌ای مربوط به قرن دوم دارد. کتاب‌هایی است که برای به دست آوردن آنها نیاز به ارتباطات فرهنگی است و استعمارگران اجازه شکل‌گیری این قضیه را نمی‌دهند. یا در آلمان قرآنی است که یک محقق آلمانی روی آن کار می‌کند و مربوط به زمان پیامبر(ص) است. طبیعتاً اینها نیاز به ارتباطات فرهنگی دارد تا میراث از دست رفته را برگردانیم و در حال تلاش هستیم.

**ترکیه چطور؟**

تا ارتباطات برقرار نشود اطلاعات ناقص است. می‌دانیم در زمان عثمانی کتاب‌سوزی بوده است. تعداد کمی از استادان ما به کتابخانه لیدن رفته‌اند. آنجا شهر کتاب است. آیت‌الله عابدی می‌گفت کتاب‌هایی که ما تنها اسم آنها را در گزارش‌ها داریم در این کتابخانه موجود است اما اجازه نمی‌دهند معلوم شود چون این کتاب‌ها باعث نشر فرهنگ شیعی است.

**چرا دانشگاه‌های ما وارد این مباحث نمی‌شوند؟**

استادان علاقه دارند. مقداری از بحث‌ها مربوط به سیاستگذاری‌ها و سیاسی کارهای‌هاست. با عوض شدن سیستم اجرایی کشور مدیریت‌های سیاسی قرار می‌گیرند و چون سیاستگذاری‌ها عام نیست این مشکلات ایجاد می‌شود. بعضاً مشکلات مالی هم هست که مؤسسات ما را تحت‌الشعاع قرار بدهد اما امیدواریم در این باره کارهای جدی و تأثیرگذاری انجام شود.

نگاهی به آخرین اخبار حوزه نشر در آستانه برگزاری نمایشگاه کتاب ۹۷ تهران

# ناشران خارجی زیر ذره‌بین کارگروه نظارت نمایشگاه

■ فرزین ماندگار

**در آستانه برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران تحرکات در حوزه نشر و کتاب رو به افزایش نهاده و کارگروهی برای حوزه نظارت بر نشر بین‌الملل تشکیل شده است.**

رئیس کارگروه نظارت بر نشر بین‌الملل سی‌ویکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در این باره می‌گوید: امسال در بعد نظارتی ۱۴۰ هزار کتاب عربی و لاتین در سایت نمایشگاه کتاب در مرحله اول مورد بررسی قرار می‌گیرد.

علی فریدونی عضو شورای نظارت و ارزیابی سی‌ویکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران از آغاز فعالیت این کمیته برای ارزیابی کتب عربی و لاتین ناشران خارجی سی و یکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران خبر داده است.

به گفته وی فهرست کتاب‌های ناشران توسط کمیته ناشران خارجی به ما اعلام شد و ما در مرحله نخست ارزیابی هستیم. در مرحله نخست، ۱۴۰ هزار کتاب خارجی که تاکنون در سایت نمایشگاه ثبت شده است، توسط کارشناسان ما ارزیابی خواهند شد. پس از آن در مرحله دوم با ورود کتاب‌ها ارزیابی فیزیکی را آغاز خواهیم کرد.

فریدونی تصریح می‌کند: گروه‌های ارزیابی که در دو بخش کتب عربی و لاتین هستند، عموماً از افراد آشنا به جریان‌های فرهنگی، قوانین، مقررات گمرکی، اساتید دانشگاه و طلاب حوزه علمیه قم در این کارگروه‌ها برای ارزیابی استفاده می‌شود. شاخص‌های ارزیابی ما تقریباً ثابت است، از جمله اینکه محتوای کتاب‌ها با هنجارها و ارزش‌های ما منافات نداشته باشد، بحث‌های دوگانگی، اختلاف‌افکنی، تفرقه‌افکنی و جریان‌های قومی، مذهبی را رواج ندهد. اما باید توجه داشته باشیم که درصد کتب و عناوینی که بر اساس این شاخص‌ها مورد تأیید قرار نمی‌گیرند، درصد اندکی است.

مدیر کمیته نظارت و ارزشیابی بخش بین‌الملل سی و یکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با اشاره به ارزیابی‌های سال گذشته گفت: سال گذشته در حدود ۷۰۰ عنوان کتاب در دو مرحله ارزیابی از ورود به نمایشگاه منع شدند. اغلب این کتاب‌ها به تفرقه‌افکنی و جعل عنوان خلیج فارس پرداخته بودند.

■ **امضای قرارداد فروش رایت ۴۱ اثر**

از سوی دیگر معاون اداره کل مجامع و فعالیت‌های فرهنگی وزارت ارشاد از امضای قرارداد فروش رایت ۴۱ اثر ایرانی در نمایشگاه کتاب تهران خبر داد و گفت: مذاکرات اولیه با ناشران خارجی در نمایشگاه کتاب پاریس انجام شده است. ایوب دهقانکار در گفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران پویا گفت: ناشران بسیاری از کشورهای مختلف با مراجعه به غرفه گرنت جمهوری اسلامی ایران در نمایشگاه کتاب پاریس خواستار بهره‌مندی از گرنت برای انتشار کتاب‌های ایرانی بودند.

> **شاخص‌های ارزیابی ما تقریباً ثابت است، از جمله اینکه محتوای کتاب‌ها با هنجارها و ارزش‌های ما منافات نداشته باشد، بحث‌های دوگانگی، اختلاف‌افکنی، تفرقه‌افکنی و جریان‌های قومی، مذهبی را رواج ندهد**

به گفته وی بنابراین ما در مذاکرات اولیه موفق شدیم که نظر موافق این ناشران را برای خرید رایت ۴۱ اثر از ناشران ایرانی جلب کنیم، البته هنوز قرارداد نهایی بسته نشده است، دلیلش هم این است که ناشران ایرانی صاحب رایت آثار در نمایشگاه حضور نداشتند، دبیرخانه گرنت هم نمی‌تواند به لحاظ قانونی این اقدام را انجام دهد. قرارداد نهایی باید بین ناشر خارجی و ناشر ایرانی باشد، این قرارداد که محقق شد، دبیرخانه حمایت خود را انجام می‌دهد. ما رایزنی‌های پیش از قرارداد را انجام دادیم و مقرر شد که این صحبت‌ها منجر به قرارداد نهایی شود و بخش اعظمی از این توافقات در نمایشگاه امضا شود.

■ **دیوار کوتاه بخش کودک**

اما در حالی که سالن‌های نمایشگاه کتاب در حال واگذاری است، اختلاف در میزان متراژ بخش کودک میان مسئولان نمایشگاه و ناشران کودک مانع از واگذاری سالن این بخش به ناشران شده است. بر اساس این گزارش، تنها بخشی که هنوز سالن آن تحویل نشده بخش کودک و نوجوان است و دلیل این مسئله نیز اختلاف نظر درباره متراژ تخصیص یافته میان ناشران این بخش و مسئولان اجرایی نمایشگاه کتاب است.

این اختلاف در حالی وجود دارد که در سال جدید ظاهراً موافقت برای تخصیص فضا به وسیله ابلاغیه معاون اجرایی نمایشگاه به مدیران کمیته ناشران داخلی اعلام شد. بر اساس ابلاغیه‌ای که در ذیل منتشر می‌شود، فضای رواق شرقی، بالکن و صحن اصلی باید در اختیار این ناشران قرار گیرد. به دلیل کثرت غرفه‌ها، رواق شرقی و بالکن شرقی همچنین صحن مصلی، محل حضور ناشران کودک و نوجوان تعیین می‌شود، اما به تازگی بخشی از این فضا یعنی صحن مصلی از متراژ تخصیصی کسر شده است. این کسر فضا حدود ۴ هزار متر است و موجب غیبت حدود ۳۰ درصد ناشران کودک خواهد شد. حدود ۴ هزار متر فضای غیرمفید و ۲۴۰۰ متر فضای مفید قرار است در اختیار این بخش از ناشران قرار گیرد؛ در حالی که ۶هزار و ۷۰۰ متر برای اجرا و برپایی غرفه ناشران کودک و نوجوان نیاز است. در این دوره از نمایشگاه کتاب تهران ۴۰۰ ناشر کودک و نوجوان برای حضور در مصلای امام خمینی ثبت‌نام کرده‌اند که در صورت تخصیص نیافتن فضا ۳۰ درصد از این ناشران یعنی ۱۲۰ ناشر بدون غرفه خواهند بود.

یحیی دهقانی، معاون اجرایی سی‌ویکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در گفت‌وگویی در این باره اعلام کرد: مکانی که برای حضور این دسته از ناشران در نظر گرفته بودیم در حال بررسی است و به‌زودی نتایج این بررسی اعلام خواهد شد. این گزارش اضافه می‌کند در راستای حل این اختلاف شب گذشته رئیس نمایشگاه کتاب به همراه جمعی از مسئولان اجرایی از مصلای امام خمینی بازدید کرد تا مشکل جانمایی ناشران کودک و نوجوان را حل کند.

■ **برخورد با تخلفات کارمندان**

مقرر شده تا در این دوره از نمایشگاه کتاب برخورد با تخلفات صرفاً به ناشران محدود نشود بلکه به کل کارمندان و افرادی که در نمایشگاه همکاری می‌کنند، تسری پیدا کند.

در دومین جلسه ستاد برگزاری سی‌ویکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران محسن جوادی، معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس این دوره از نمایشگاه، با تأکید بر تسریع در روند اجرایی نمایشگاه گفت: توجه به جنبه‌های بصری نمایشگاه، عنصر جذابیت در فضاسازی‌ها، تولید برنامه‌های مناسب برای ارتقای محتوای نمایشگاه و ایجاد تنوع در برنامه‌ها از جمله موارد ضروری هستند که نیاز به اهتمام مدیران دارد. به گفته این مسئول هدف اصلی ما در این آوردگاه فرهنگی توجه و کمک به صنعت نشر است اما باید توجه داشت که یکی از ویژگی‌های صنعت نشر ما تنوع در انتشار آثار است. به همین دلیل استفاده از جوانان و نیروهای جوانان در برنامه‌ها یکی از پیشنهادهایی است که می‌توان برای ایجاد تنوع در برنامه‌های نمایشگاه به کار گرفت.

جوادی با تأکید بر اصل صرفه‌جویی در هزینه‌های نمایشگاه عنوان کرد: اصل صرفه‌جویی، ذاتاً اخلاقی نیز است. صرفه‌جویی در هزینه‌های نمایشگاه به عنوان یک مشی باید مورد توجه قرار گیرد. از سوی دیگر مدیران کمیته‌ها باید توجه داشته باشند که معاونت امور فرهنگی تلاش خواهد کرد تا کمبودها را جبران کند و پشتیبان آنها خواهد بود.

رئیس سی‌ویکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با اشاره به ضرورت هماهنگی میان مدیران و مجموعه‌های همراه در نمایشگاه کتاب تهران گفت: مخاطب باید در نمایشگاه احساس امنیت و رضایت داشته باشد و از این رو باید صدای واحد و مشخصی از نمایشگاه به بیرون بازتاب پیدا کند. روال کار در نمایشگاه مشخص و تعریف شده است و در مواردی که اختلافی میان مدیران کمیته‌ها وجود دارد، نظر نهایی بر عهده معاون اجرایی است. خوشبختانه تاکنون تعامل خوبی میان دوستان با معاون اجرایی ایجاد شده است.

نگاهی به جنجال‌های اخیر پیرامون سرقت ادبی شعر

# به خاطر چند بیت شعر!

■ جواد محرمی

**استفاده حمید هیراد، خواننده موفق این روزهای عرصه موسیقی از چند شعر به‌طور ترکیبی در ترانه‌هایش باعث شد تا کمپینی از سوی برخی شعرا در اعتراض به او و نیز سرقت ادبی شکل بگیرد.**

کشیده شدن ماجرای سرقت ادبی و کمپین شاعران در اعتراض به این مسئله حتی به اخبار پربیننده ۲۰:۳۰ تلویزیون هم کشیده و منجر به واکنش‌های دیگری در این رابطه شد. علیرضا قزوه، یکی از شاعرانی بود که به حمایت از حمید هیراد در فضای مجازی مطلبی غافلگیرکننده نوشت و اخیراً نیز محمدرضا ترکی طی یادداشتی به این مسئله واکنش نشان داده است. ترکی در یادداشت خود به این مسئله اشاره کرده که یادمان نمی‌آید شاعران برای افشای سرقت چند بیت شعر کار را به ۲۰:۳۰ بکشانند!

وی می‌نویسد: پیش از این شاعران در مواجهه با این پدیده یا با بزرگواری و مزاح از کنار آن می‌گذشتند یا در کتاب‌های علمی که در زمینه سرقت می‌نوشتند، به آن می‌پرداختند. در خاطر نداریم که شاعران برای افشای سرقت چند بیت طومار بنویسند و کار را به خبر ۲۰:۳۰ بکشانند! سرقت شعر امر تازه و مستحدثی نیست و احتمالاً دیرینگی آن به روزگار پدیدآمدن شعر در هزاره‌های دور بازمی‌گردد.

علیرضا قزوه

محمدرضا ترکی

■ **هر اقتباس، سرقت ادبی نیست**

به اعتقاد این شاعر از زمانی که پای ترانه‌سرایی به‌عنوان یک کاسبی در عرصه شعر باز شد و برخی جنبه‌های اخلاق شاعرانه را که از جنس حکمت بود زیر سؤال برد!

ترکی می‌افزاید: بارها در مجامع ادبی شاعران جوانی را دیده‌ام که چنانکه افتد و دانی، شعر دیگران را به نام خود خوانده‌اند و با تشویق دیگران روبه‌رو شده‌اند و استادانی را هم دیده‌ام که با اینکه متوجه این کار زشت و جاهلانه شده بودند، با بزرگواری و کرامت به رویشان نیاوردند و شخصیت طرف مقابل را به خاطر خطایی جاهلانه خرد نکردند و آبروی او را نبردند. بعضی از همان شاعران جوان مقلد بعداً، شاید به دلیل همین برخورد کریمانه، چون دانستند که از این راه به جایی نمی‌رسند با تلاش و کوشش شاعرانی شدند که امروز شاید حرفی برای گفتن دارند! بارها پیش آمده که کسانی شعر ناقابلی از اینجانب را به نام خود در اینجا و آنجا خوانده یا منتشر کرده‌اند، اما من نه‌تنها برافروخته نشده‌ام که در دلم یواشکی قند هم آب شده، چون احساس کرده‌ام آن شعر دست‌کم ارزش سرقت داشته و کسی آن را ابزار ابراز وجود کرده است. این اتفاق حتماً برای دیگران هم پیش آمده و شاید برای دیگران به دلیل مرغوب‌تر بودن شعرشان بیشتر پیش آمده باشد!

به اعتقاد این شاعر باید توجه داشت که هر اقتباس و تضمینی سرقت ادبی مذموم نیست و قدما باب‌های مفصلی در باب توارد پرداخته‌اند. در بسیاری موارد شهرت یک بیت در حدی است که تضمین آن در یک سروده دیگر، چون همه از پیشینه آن باخبرند، شائبه هرگونه سرقت را از میان می‌برد. نکته مهم دیگر این است که در کشور ما حق مؤلف و کپی‌رایت به صورت فرهنگ عمومی جانیفتاده و حتی قوانین حقوقی ما نیز در این زمینه دقیق، جامع و مانع نیستند. در چنین فضایی خیلی دور از ذهن نیست که خواننده یا آهنگساز جوانی انواع اقتباس از شعر دیگران را مجاز و مباح بشمرد و ناخواسته دست به کارهایی بزند که از نظر دیگران سرقت ادبی شمرده می‌شود.

■ **قزوه پشت هیراد درآمد**

از سویی دیگر مدیر مرکز آفرینش‌های ادبی حوزه هنری نیز با مسئول دانستن دفتر شعر و موسیقی وزارت ارشاد در دادن مجوز به اشعار حمید هیراد گفت: ایشان ادعای شاعری نداشته و اصلاً شیوه‌اش تلفیق چند شعر است. هر وقت این شعرها را در کتابی به نام خود منتشر کرد، می‌توان به او تهمت سرقت ادبی زد.

## «بچه‌های گروهان بلال» به هفته دفاع مقدس می‌رسد

**فیلمبرداری سریال «بچه‌های گروهان بلال» که قرار است در هفته دفاع مقدس از تلویزیون پخش شود، ادامه دارد.**

عزیز علیزاده، تهیه‌کننده سریال «بچه‌های گروهان بلال» از ساخت این مجموعه تلویزیونی خبر داد و گفت: تا امروز بیش از ۴۰ درصد از تصویربرداری این سریال به نویسندگی حسین حکمت‌جو و عماد احمدی بر اساس طرحی از عبدالرحمان شلیلیان انجام شده است و به طور همزمان تدوین سریال توسط بابک رضاخانی در حال انجام است. وی در ادامه افزود: لوکیشن «بچه‌های گروهان بلال» در شهرک سینمایی دفاع مقدس می‌باشد و قرار است این سریال هفته دفاع مقدس از شبکه یک سیما پخش شود.

در خلاصه داستان این سریال آمده است: گروهان بلال نام گروهان رزمی است که نیروهای آن را نوجوانان تشکیل می‌دهند که همگی راننده لودر و بولدوزر هستند. رحیم جوان جانبازی است که فرماندهی این گروهان را به ناچار و به سودای رفتن دوباره به خط مقدم جبهه پذیرفته است...

بازیگرانی که تاکنون جلوی دوربین عبدالرحمان شلیلیان رفته‌اند عبارتند از: وحید رهبانی در نقش رحیم، شهرام قائدی در نقش ابراهیم، سید مهرداد ضیایی در نقش احمد صالحی، امیررضا دلاوری در نقش روحانی، ایمان صفا در نقش برزو، حسین توشه، علی نعمت‌اللهی و محمد حاتمی.

همچنین بازیگرانی که به‌زودی جلوی دوربین می‌روند عبارتند از: پوریا پورسرخ، ارژنگ امیرفضلی، کاوه خداشناس، حسین سلیمانی، مجید مشیری، خسرو شهراز، سلمان فرخنده و هادی قمیشی.

گروه کماکان در شهرک دفاع مقدس مشغول به کار هستند و تا دو ماه دیگر تصویربرداری این مجموعه تلویزیونی ادامه داشته باشد.

## روبی و جوجه‌ها در جشنواره انسی فرانسه پذیرفته شدند

**انیمیشن روبی و جوجه‌ها به کارگردانی بابک و بهنود نکویی در بخش رقابتی انیمیشن‌های تلویزیونی جشنواره انسی مهم‌ترین جشنواره انیمیشن جهان پذیرفته شد.**

این انیمیشن برگزیده دو بخش ملی و بین‌المللی جشنواره پویانمایی تهران و برنده جایزه کارگردانی چهارمین جشنواره جام‌جم است. هر سال در ماه ژوئن، شهر انسی در فرانسه، میزبان جشنواره‌ای است که بهترین انیمیشن‌های جهان را در کنار هم به نمایش می‌گذارد و امسال نیز مصادف با ۲۱ تا ۲۶ خرداد، پنجاه و هشتمین دوره این جشنواره برگزار می‌شود. این دوره از جشنواره، در حالی برگزار می‌شود که رکورد تعداد آثار متقاضی شرکت در این جشنواره شکسته شده و بیش از ۳ هزار اثر خواهان شرکت در بخش‌های مختلف آن بوده‌اند. از میان این آثار در نهایت ۲۰۰ اثر انیمیشنی از جمله روبی و جوجه‌ها برای حضور در بخش رقابتی پذیرفته شده و این انیمیشن ایرانی در جمع ۲۰ سریال منتخب از تولیدات تلویزیونی جهان جای گرفته است.

## ۲۹ شبکه استانی ۲۴ ساعته شدند

**مدیر کل برنامه‌ریزی و نظارت معاونت امور استان‌های رسانه ملی از ۲۴ ساعته شدن ۲۹ شبکه رادیویی و تلویزیونی استانی خبر داد.**

مجید علیزاده با اشاره به عملکرد این معاونت در سال ۱۳۹۶ گفت: ۲۴ ساعته شدن شبکه‌های رادیویی و تلویزیونی یکی از مهم‌ترین این اقدامات به شمار می‌رود به طوری که در سال گذشته ۱۰ شبکه رادیویی و ۱۹ شبکه تلویزیونی پخش ۲۴ ساعته خود را با استفاده از ظرفیت‌های استانی و بهره‌گیری از نیروهای هنرمند بومی آغاز کردند.

وی افزود: در این مدت همچنین شاهد قطب‌بندی تخصصی استان‌ها در حوزه تولیدات مستند، پویانمایی و نمایشی بر اساس مزایای نسبی هر یک از مراکز بودیم. علیزاده با اشاره به طراحی و اجرای جدول پخش جامع پخش ۳۳ شبکه استانی و محلی سیما با هدف پخش نشدن همزمان برنامه‌های همسان در مراکز مختلف گفت: پارسال رشد ۱۰۰ درصدی تولید برنامه‌های طنز با رویکرد امیدبخشی و نشاط‌آفرینی در سطح جامعه محقق شد. وی ادامه داد: نکوداشت ۴۰ سالگی انقلاب از فجر ۹۶ تا فجر ۹۷ با برگزاری هشت جلسه و ۹۵ مصوبه از دیگر اقداماتی بود که در این معاونت انجام شد.

علیزاده با اشاره به طراحی تولید ۳۳ مستند اربعین در مراکز استانی صدا و سیما در سال ۹۶ گفت: تولید و پخش مجموعه مستند دو قسمتی بلند فاخر با موضوع اربعین نیز در دستور کار معاونت استان‌ها قرار داشت که از شبکه‌های استانی، ملی و بین‌المللی پخش خواهد شد.